

Vlaamse toetsen

1. Wat zijn de Vlaamse toetsen?

In opdracht van de Vlaamse overheid worden de Vlaamse toetsen ontwikkeld voor het lager en het secundair onderwijs. Vlaamse toetsen zijn net- en koepeloverstijgende toetsen die zullen worden afgenomen bij alle leerlingen van het vierde en zesde leerjaar basisonderwijs en het tweede en zesde leerjaar secundair onderwijs. Het zijn gestandaardiseerde, genormeerde en gevalideerde toetsen of kortweg GGG-toetsen:

- **Gestandaardiseerd:** de toets wordt bij iedereen op dezelfde manier afgenomen en verbeterd.
- **Genormeerd:** de resultaten worden vergeleken met een norm, namelijk de eindtermen.
- **Gevalideerd:** aan de hand van een grootschalig kalibratieonderzoek* wordt nagegaan of de toets meet wat ze zegt te meten.

De toetsen focussen in eerste instantie op een selectie van eindtermen voor **Nederlands en wiskunde**.

Voor **Nederlands** zal elk jaar bij alle scholen de toets *leesbegrip* en *schrijfvaardigheid* met inbegrip van *grammatica* worden afgenomen.

Voor **wiskunde** wordt de toets opgedeeld in twee toetsonderdelen: een breedtetoets en een focustoets.

2. Waarom worden ze afgenomen?

De Vlaamse toetsen hebben als doel om ons onderwijs een spiegel voor te houden en na te gaan of leerlingen de onderwijsdoelen bereiken. In veel landen worden er al jaren zo'n 'nationale' toetsen georganiseerd, maar in Vlaanderen zijn we voorlopig afhankelijk van buitenlandse onderzoeken of periodieke peilingen om te weten hoe ons onderwijs evolueert.

De doelstellingen van de Vlaamse toetsen zijn divers:

- Voor het *onderwijssysteem* zijn de resultaten een bron van informatie over de onderwijskwaliteit door het bereiken van de eindtermen te meten.
- Voor *scholen* zijn de resultaten een extra bron van informatie om de **interne en externe kwaliteitszorg** te onderzoeken en te versterken.
 - Interne kwaliteitszorg: De school ontvangt een eigen feedbackrapport met gecontextualiseerde resultaten die ze kunnen meenemen als bron voor kwaliteitsontwikkeling.
 - Externe kwaliteitszorg: De onderwijsinspectie zal de resultaten op schoolniveau meenemen als één van de vele elementen in haar werking.

Kies een afdeling/entiteit.

*Grootschalig vooronderzoek om de toetsen te valideren (bv. het beoordelen van de moeilijkheidsgraad en kwaliteit van de toetsvragen).

- Voor *lerarenteams* is het een instrument voor reflectie over het pedagogisch-didactisch handelen. Leraren worden niet beoordeeld op basis van de resultaten van hun leerlingengroep.
- Voor *leerlingen* dienen de resultaten om het leerproces richting te geven en hen te ondersteunen. De resultaten kunnen door de klassenraad worden meegenomen in de globale beoordeling van de leerling. De school bepaalt zelf in welke mate de resultaten doorwegen, maar ze mogen nooit het enige criterium zijn voor studievoortgang en -oriëntering.

De resultaten op de Vlaamse toetsen op schoolniveau, niveau van de leerlingengroep en leerlingniveau zullen aan de hand van een digitaal **feedbackplatform** worden teruggekoppeld aan scholen. De betrokken school krijgt een account waarmee ze haar gegevens kan raadplegen.

3. Wanneer en bij wie worden ze afgenomen?

Elke leerling zal in totaal vier keer een Vlaamse toets afleggen: aan **het einde van het 4de en 6de leerjaar lager onderwijs** en aan **het einde van het 2de en 6de leerjaar secundair onderwijs**. Op die manier is het mogelijk om **leerwinst** in kaart te brengen.

	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027
Lager onderwijs					
4 ^e leerjaar	kalibratie*	1^e afname	2 ^e afname	3 ^e afname	4 ^e afname
6 ^e leerjaar			kalibratie*	1^e afname	2 ^e afname
Secundair onderwijs					
2 ^e leerjaar	kalibratie*	1^e afname	2 ^e afname	3 ^e afname	4 ^e afname
6 ^e leerjaar				kalibratie*	1^e afname

* Vooronderzoek om de toetsen te valideren.

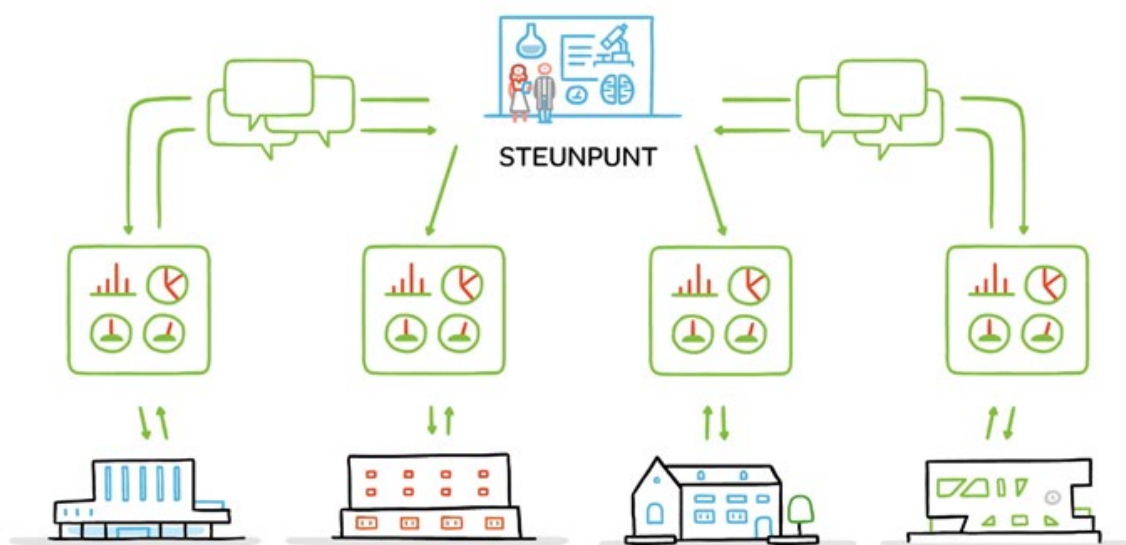
Alle leerlingen uit het **gewoon basis en secundair onderwijs** en **opleidingsvorm 4 van het buitengewoon onderwijs** moeten deelnemen aan de Vlaamse toetsen. Er zijn enkele uitzonderingen:

- Leerlingen met een individueel aangepast curriculum worden vrijgesteld. De school kan beslissen om deze leerlingen toch te laten deelnemen (opt-in).
- Anderstalige nieuwkomers zijn vrijgesteld. De school kan beslissen om deze leerlingen toch te laten deelnemen (opt-in).
- De school kan beslissen tot een gemotiveerde vrijstelling van deelname van de leerlingen die zijn ingeschreven in opleidingsvorm 4 (opt-out).
- De leerlingen uit het buitengewoon onderwijs zijn in principe vrijgesteld. De school voor buitengewoon onderwijs kan wel beslissen om haar leerlingen te laten deelnemen aan de Vlaamse toetsen (opt-in).

4. Door wie worden ze ontwikkeld?

De Vlaamse toetsen worden opgesteld, afgenomen en verwerkt door het universitair Steunpunt Centrale Toetsen in Onderwijs. Er worden verschillende stappen genomen rond de voorbereiding van de Vlaamse toetsen. Dit gebeurt telkens in nauwe samenwerking met verschillende partners uit het onderwijsveld (leraren, lerarenopleiders, pedagogisch begeleiders, onderwijsinspectie,...). In denktanks worden bijvoorbeeld keuzes gemaakt over de eindtermselectie en het toetsdesign van de toetsen wiskunde en Nederlands.

Meer informatie over de werking van het Steunpunt Centrale Toetsen in Onderwijs vind je [hier](#).

Bron: [Steunpunt Centrale Toetsen in Onderwijs \(steunpunttoetsen.be\)](http://steunpunttoetsen.be)

5. Hoe worden ze afgenomen?

De Vlaamse toetsen worden digitaal en semi-adaptief afgenomen en er wordt gebruik gemaakt van redelijke toetsaanpassingen.

- *digitaal*: de toetsafname wordt digitaal op school georganiseerd volgens een procedure die gelijk is voor alle scholen. De toets zal worden afgenomen onder begeleiding van de klasleerkracht. Voor de ondersteuning bij de afname worden een draaiboek, e-cursus en helpdesk voorzien.
- *semi-adaptief*: de moeilijkheidsgraad van de toets stemt zich tijdens het toetsen af op het niveau van de leerling. Wanneer een leerling een set van opgaven afrondt, selecteert het systeem een volgende meest passende set van opgaven. Niet elk toetsonderdeel zal adaptief worden getoetst.
- *redelijke toetsaanpassingen*: toetsaanpassingen zijn hulpmiddelen of aanpassingen aan de toets ter ondersteuning van een individuele leerling, zodat hij of zij op grond van

gelijkheid kan deelnemen. Leerlingen die recht hebben op redelijke aanpassingen of speciale onderwijsleermiddelen gedurende het schooljaar, hebben recht op behoud en gebruik van die aanpassingen en leermiddelen als ze de Vlaamse toetsen afleggen.

6. Meer weten?

Wil je meer weten of heb je nog vragen over de Vlaamse toetsen?

- Op de website van Onderwijs Vlaanderen kan je het [vragenuurtje](#) van de Vlaamse toetsen herbekijken.
- In [deze factcheck](#) vind je antwoorden van het Steunpunt Centrale Toetsen in Onderwijs op veelgestelde vragen.
- [Het voorontwerp van decreet](#) over de Vlaamse toetsen in het onderwijs werd vrijgegeven op 15 juli 2022. Het GO! blijft achter de uitrol van de Vlaamse toetsen staan. Op de [GO!Pro](#) lees je meer informatie over het standpunt van het GO! m.b.t. het voorontwerp van decreet.

Wil je weten wat het standpunt van het GO! is over de Vlaamse toetsen? Dat vind je [in dit persartikel](#) (woensdag 16 februari 2022) toegelicht. Het [volledige standpunt](#) kan je hier ook nalezen.

7. Wat nu?

Voorlopig is dit alle info waarover wij beschikken. Zodra wij meer weten en kunnen delen, zullen wij deze informatie updaten (laatste update = 18/10/2022).